

КОНКУРС ЗА ПРОЈЕКАТ ГОДИНЕ

ПРЕПОРУКА ЗА НАГРАДУ НАЦИОНАЛНОГ КОМИТЕТА ИСОМ-А ЗА СРБИЈУ

Крајем 2021. године Народни Музеј Зрењанин је, захваљујући истраживачком залагању, ентузијазму и упорности кустоса-историчара уметности Дејана Воргића, на достојан начин, једном сјајном, одлично конципираном изложбом обележио 160. годишњицу од оснивања прве фабрике намештаја у граду. Заправо том изложбом обележено је чак неколико јубилеја производње намештаја у граду, чији се квалитет кретао од индустријског производа, до производа примењене уметности. Обележена је 160. годишњица од оснивања фабрике намештаја Антон Бенце и син, 75. година од њене национализације и интегрисања са творницом Павле Мелеги у Индустрију намештаја Жарко Зрењанин, која је потом, 2003. на јавној лицитацији продата словеначкој фирми Колпа, чиме је заправо угашена богата традиција производње намештаја у граду.

Ова изложба је, пре свега указала на значај и континуитет производње намештаја у негдашњем Великом Бечкереку, средишту Торонталске жупаније, привредном и културном центру Баната, која је расла и развијала се парално са снажењем грађанске класе. Грађанска идеологија, грађански начин живота, снажан успон грађанске класе крајем 19. и почетком 20. века изнедрио је и захтеван квалитет и естетски допадљив, вредан, често и уникатан намештај, чији су примерци данас драгоцени производи примењене уметности. Препознавши то, аутор изложбе, Дејан Воргић је након исцрпног архивског истраживања и сагледавања теме успео да прикупи и вредне, репрезентативне изложбене предмете што од дародаваца, што од колекционара, колега и пријатеља, а вероватно један од његових највреднијих извора био је и далеки потомак власника Бенцеове фабрике намештаја, Тибора Бенцеа, са којим је успоставио

одличну сарадњу, а кроз то обезбедио изузетно драгоцене предмете и грађу за овај пројекат.

Изложба је, са аспекта музеологије свакако представљала хвале вредан подухват, са модерном концепцијом, одличним каталогом, и зналачки распоређеним изложбеним предметима, у складу са принципима савремене музеологије. Ова поставка, која је обухватила више од 140 година производње намештаја у граду, кроз своју хронолошку димензију представљања дала је јединствен преглед стилова, почев од друге половине 19. века, а тиме документовала и квалитет и карактеристике разних периода производње, укус и захтевност потрошача, што је свакако једна од њених великих врлина.

Са пажљиво одабраним и изложеним предметима, експонатима ова изложба је оплеменила изложбени простор Музеја у Зрењанину, трудећи се да столови, столице, фотеље, ормани итд. буду представљени ненаметнуто, природно, онако како су некада украшавали грађанске куће и салоне. Тиме је скренуо пажњу јавности на један, скоро заборављен сегмент привредне историје Зрењанина. На квалитетне производе, који су у прошлости били награђивани на многим европским сајмовима и изложбама, а који су представљали прави банатски „бренд“ у окружењу.

Због свега наведеног, подржавам да се ова изложба вреднује као изложба године.

С поштовањем:

Др Ференц Немет

Историчар културе, Редовни професор

Универзитета у Новом Саду